

Vrijetijdsbesteding in Het Roessingh

De vrijetijdsbesteding in de avonden en weekenden van klinische patiënten in revalidatiecentrum Het Roessingh.

Lisette Maris

Hoger Hotel Onderwijs

1 juni 2011

Saxion

Kenniscentrum Hospitality

Handelskade 75

7417 DH Deventer

E: kenniscentrumhospitality@saxion.nl

W: www.saxion.nl/hospitality

Copyright © 2011 Saxion. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Kom verder. Saxion.

“Welke verbetermogelijkheden zijn er op het gebied van vrijetijdsbesteding in de avonden en weekenden voor klinische patiënten in Het Roessingh?” Deze beleidsvraag speelt binnen revalidatiecentrum Het Roessingh in Enschede.

Het Roessingh is gespecialiseerd in het behandelen van mensen met problemen op het gebied van houding en beweging. In het centrum worden patiënten opgenomen en werken zij onder professionele begeleiding aan revalidatie om weer zo normaal mogelijk te kunnen functioneren in de maatschappij. Zij verblijven hier vaak voor langere tijd en naast de zware oefeningen hebben de patiënten ook vrije tijd om te kunnen ontspannen. Het Roessingh weet echter niet hoe het is gesteld met de vrijetijdsbesteding van de klinische patiënten en het doel van het onderzoek is dan ook inzicht krijgen in de vrijetijdsbesteding om op basis daarvan aanbevelingen te doen over een vrijetijdsprogramma afgestemd op de individuele behoeften van de patiënt.

In de literatuur is informatie ingewonnen over modellen voor het meten van beleving en trends en ontwikkelingen. Het Guest Journey Model wordt in het onderzoek gebruikt voor het meten van de beleving. De Guest Journey geeft de reis als gast in de tijd weer. Door beleving te plaatsen in het Guest Journey Model kunnen betekenisvolle belevenissen geplaatst worden in een bepaalde context, in een bepaald proces van doen en ondergaan in de tijd en op een bepaalde plaats, waarbij zintuiglijke waarnemingen emoties oproepen die betekenis geven (Thijssen, Groen en Pijls (2009). Het model is in verschillende onderzoeken gebruikt om het beleavingsaspect te meten.

Er zijn een aantal algemene en zorggerichte trends en ontwikkelingen die betrekking hebben op het onderzoek. Ten eerste is internet tegenwoordig niet meer weg te denken uit het dagelijks leven. De Wereldbank (2011) geeft aan dat 90% van de Nederlandse bevolking internet gebruikt. Naast alle informatie die er te vinden is worden ook veel spelletjes gespeeld, filmpjes bekeken en sociale contacten onderhouden. Ook is er een ontwikkeling wat betreft social media. Maar liefst 91 procent van de jonge internetters in Nederland was in 2010 actief op sociale netwerken zoals Hyves, Twitter en Facebook vermeldt Sleijpen (2011) op de website van het CBS.

Daarnaast biedt ICT veel mogelijkheden tot innovaties, waaronder in de gezondheidszorg aldus Delta Lloyd (2011). Online dientverlening is een ontwikkeling binnen de gezondheidszorg, via internet wordt tegenwoordig namelijk steeds meer geregeld. Ook is er een ontwikkeling in vraaggerichte zorg. Revalidatie Nederland (2006) geeft in Revalidatie Toekomstverkenning 2015 weer dat de schets van de toekomst steeds begint meer te lijken op een beeld uit het verleden: oplopende spanning tussen vraag en aanbod, politieke nervositeit over kostenstijgingen en onvermogen van een sector om besparende maatregelen uit te voeren.

Zorgvragers blijken steeds mondiger te worden. Revalidatie Nederland (2006) geeft aan dat de zorgvragers van de toekomst mondiger zijn en beter geïnformeerd door het internet. Dit komt door een stijgend opleidingsniveau, tanend gezag van professionals, een groeiend besef van rechten en mogelijkheid tot klagen en meer informatie over gezondheidszorg en zorg.

Als laatste is er een ontwikkeling wat betreft individualisering. De patiënt is aan het veranderen. Het Sociaal en Cultureel Planbureau (1998) omschrijft de individualisering van de samenleving als de meest kernachtige karakteristiek van de maatschappelijke dynamiek. Dit betekent een groeiende autonomie van het individu ten opzichte van zijn directe omgeving. Deze ontwikkelingen leiden tot een steeds krachtiger positie van de patiënt in de relatie tot de hulpverlener. Steeds meer patiënten zijn mondig, kritisch en gesteld op autonomie en keuzevrijheid.

Het veldonderzoek bestaat uit drie deelonderzoeken. Er zijn kwantitatieve onderzoeken gehouden onder de huidige revalidanten en de oud-revalidanten door middel van een schriftelijke vragenlijst. Daarnaast is er een kwalitatief onderzoek gehouden onder andere revalidatiecentra in Nederland door middel van mondelinge open interviews.

De huidige vrijetijdsbesteding van de revalidanten bestaat voornamelijk uit bezoek ontvangen. Televisie kijken, computeren, muziek luisteren en/of maken en lezen wordt daarnaast ook veel gedaan. De vrijetijdsbesteding in de avonden en de weekenden blijkt men zeer verschillend te ervaren.

In de gewenste situatie zien de revalidanten graag een verandering in het aanbod van faciliteiten en wordt er meer tijd besteed aan het organiseren van interne en externe activiteiten. Verder zien de revalidanten graag dat er meer gezelligheid wordt gecreëerd en dat er meer aandacht is voor de patiënt. Echter is er geen bepaalde leeftijdsgroep of diagnosegroep te noemen die allemaal dezelfde wensen hebben. De beleving, wensen en behoeften verschillen erg per individu. Ook bij de andere revalidatiecentra in Nederland zijn de precieze wensen en behoeften van de revalidanten niet bekend.

Rekening houdend met de huidige en gewenste situatie en de voorbeelden van andere revalidatiecentra, zijn de volgende aanbevelingen tot stand gekomen die de vrijetijdsbesteding van de revalidanten kunnen verbeteren:

- Het opzetten van een vrijwilligerspool waarbij revalidanten door middel van een vrijwilligerspool worden gekoppeld aan vrijwilligers zodat zij samen activiteiten kunnen ondernemen.
- Het plaatsen van een schrijfbord waarop revalidanten elkaar vragen kunnen stellen en wensen bekend kunnen maken.
- Onderzoek doen in hoeverre en op welke manier het mogelijk is externe gasten aan te trekken in het restaurant.
- Het creëren van een gezelligheidshoek waar revalidanten bij elkaar kunnen zitten. Hierbij denkende aan een lounge/café met diverse faciliteiten.
- Onderzoek doen naar de internetvoorzieningen voor revalidanten in het revalidatiecentrum. Daarbij kijkende naar welke verbinding er is en waarom de internetverbinding op de computers niet altijd goed werkt en/of sloom is.

Het advies is een vrijwilligerspool op te zetten en een onderzoek te doen naar het internet. Deze aanbevelingen passen het beste bij de wensen en behoeften van de revalidanten en de

trends en ontwikkelingen. Daarnaast sluiten deze aanbevelingen goed aan bij de overige beoordelingscriteria.

Literatuurlijst

- Delta Lloyd (2011). *Markt en regelgeving: Trends & ontwikkelingen*. Gevonden op het internet op 17 mei 2011:
<https://www.deltalloyd.nl/dlnl/zakelijk/ondernemers/acties/branches/zakelijkdienstverlening/ict/trends-en-ontwikkelingen.jsp>
- Revalidatie Nederland (2006). *Revalidatie Toekomstverkenning 2015*. Utrecht: Revalidatie Nederland
- Sleijpen, G. (2011). *Nederlandse jongeren zeer actief op sociale netwerken*. Gevonden op het internet op 17 mei 2011: <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/vrije-tijdcultuur/publicaties/artikelen/archief/2011/2011-3296-wm.htm>
- Sociaal en Cultureel Planbureau (1998). *Sociaal en Cultureel Rapport: 25 jaar sociale veranderingen*. Rijswijk: Sociaal en Cultureel Planbureau
- Thijssen, T., Groen, B. & Pijls, R. (2009). *Klantbeleving begrijpen, meten en bevorderen*. FMI Nederland (12).
- Wereldbank (2011). *Wereldontwikkelingsindicatoren: Internetgebruikers in procenten van de bevolking, Nederland*. Gevonden op het internet op 17 mei 2011:
www.google.nl/publicdata